Rolstoelgebruiker ziet unieke kans voor eiland

'Nieuwe mainstreet maakt isolement invaliden nog groter'

ORANJESTAD — "Hoe uniek zou het zijn als Aruba als enige in de regio een 100 procent rolstoeltoegankelijke hoofdwinkelstraat kent", stelt rolstoelgebruiker Janmarc Lenards. Dat dit verre van de realiteit is, bewijst de renovatie van de *mainstreet* Caya Betico Croes in Oranjestad, waarbij van de aanvankelijke 20 procent nu nog 2 procent van de winkels met een rolstoel te betreden is.

door onze verslaggever
Linda Reijnders

Bij het binnenkomen van hotel Talk of the Town wacht Lenards, die gedeeltelijk op Aruba en gedeeltelijk in Nederland woont, *Amigoe* al op in de lobby. Ondanks dat hij in een elektrische rolstoel zit, valt meteen zijn energieke houding op. Lenards heeft een een cervicale dwarslaesie waarbij zijn ruggenmerg tussen de vijfde en de zesde nekwervel compleet is doorgesneden. Hij weet als geen ander hoe belangrijk het is om de mogelijkheden die hij nog heeft, te kunnen benutten. Een belangrijke basis daarbij is een goede infrastructuur, zodat de toegankelijkheid voor invaliden geschapen is.

Prijs invalide hoog

"De mainstreet is nu bijna klaar en is prachtig geworden. Voor deze noodzakelijke verbetering kon ik met mijn elektrische rolstoel nog enigszins winkelen, maar nu dus bijna nergens meer. Dit is een trieste consequentie van de verbetering. De prijs voor invaliden is hierdoor erg hoog", stelt hij. Lenards geeft aan dat de verbetering van de hoofdwinkelstraat zonder extra kosten ook een 100 procent invalidentoegankelijk centrum had kunnen opleveren. "Nu kost het alleen maar meer, alhoewel? Er is nog één grote kans. De winkelingangen moeten door de verbetering van de mainstreet allemaal nog gerepareerd worden. Dit is de kans voor de regering om samen met de winkeliersvereniging Aruba een unieke plaats te bezorgen in een hele grote regio, met de leuze: Aruba heeft de enige mainstreet van Zuid- en Midden-Amerika inclusief het gehele Caribische gebied met winkels die 100 procent rolstoeltoegankelijk zijn." Het zou volgens hem geweldige extra reclame zijn voor de toerist. Overigens merkt hij op dat zich onder de cruisetoeristen ook frequent rolstoelgebruikers of ouderen die slecht ter been zijn bevinden. "Die hebben baat bij een toegang tot de winkels."

Uit isolement

Bijna humoristisch te noemen is dat de tram die mensen naar de winkels brengt, wel een rolstoellift heeft. "Ik heb hem nog niet geprobeerd, maar ik kan dan binnen tien minuten van de cruiseterminal bij de kippengrill aan het einde van de winkelstraat zijn." Lenard grapt dat hij dat met zijn rolstoel in vijf minuten redt, maar dat hij de tram wel erg leuk vindt. Hij gaat veel en gemakkelijk op pad, want: "Ik moet bezig zijn, anders ga ik te veel nadenken en voelen wat ik mis. Dan doet het pijn."

Door zijn pro-actieve houding weet hij precies te melden waar hij met zijn rolstoel tegen obstakels aanrijdt. "De trouwzaal van het stadhuis is onbereikbaar, want er is geen lift. De stoep bij het politiebureau in Oranjestad is niet aangepast en dat geldt ook voor de stoep van de bibliotheek." Wil Lenards met zijn vrouw een voorstelling in Cas di Cultura bijwonen, dan zijn er twee hindernissen: hij komt de stoep niet op, maar kan ook niet over het trottoir door alle geparkeerde auto's daar. De universiteit, de publieke tribune van het parlement, het openbaar vervoer, Elmar en de stoep van de LG Smith Boulevard zijn niet toegankelijk. "Ik kan wel 25 levensgevaarlijke kruisingen laten zien", verduidelijkt hij en voegt daaraan toe dat hij zich af en toe genoodzaakt ziet over straat of op andere risicovolle plekken te rijden. Lenard kaart deze zaken graag aan om er iets positiefs mee te bereiken, niet om op de vingers te tikken. "Het haalt invaliden uit hun isolement wanneer zij op pad kunnen. Leuke dingen kunnen doen of gewoon dagelijkse zaken kunnen afhandelen zoals een boodschap of bezoek aan een publieke instelling." Er zijn wel een rolstoeltaxi's, maar die zijn onbetaalbaar. Een ritje van het vliegveld naar de Julianastraat kostte een paar maanden geleden 100 florin. Dat is onredelijk duur en dat kan lang niet iedereen ophoesten", stelt Lenards.

Een pad vereffenen

Voor hem is het belangrijk dat mensen zich ervan bewust zijn hoe moeizaam het kan zijn voor iemand in een rolstoel indien er geen rekening wordt gehouden in de infrastructurele plannen. "Ik zou graag een rol spelen in het vereffenen van een pad daarin. Door gesprekken met instanties en overheid. Want ik weet waarover ik het heb", zegt Lenards. Zijn loopbaan startte hij als marinier en zodoende kwam hij ook met de Cariben in aanraking. Hij zat in Nederland in de Tweede Kamer en was jarenlang advocaat. Lenards was aanwezig tijdens het congres 'Creando un Comunidad Accesibel pa Tur' (november 2012, red.) van het Plataforma pa Persona cu Limitacion. Amigoe schreef eerder al over de nalatende infrastructuur voor een blind iemand tijdens een wandeling door Oranjestad.

Hoge stoep

Gelukkig zijn er wel supermarkten en bouwmarkten die speciale parkeerplaatsen hebben voor invaliden, waar Lenards graag gebruik van maakt. "Helaas staan er vaak niet-invaliden op die plekken", zegt hij. Bij het verlaten van hotel Talk of the Town lopen en rijden we letterlijk tegen een positief en negatief voorbeeld aan. Om het zebrapad vanaf het hotel op te rijden, is er een keurig aflopend stukje, maar eenmaal rijdend over het zebrapad wacht je als rolstoeler (of andere invalide/kinderwagen) een onaangename verrassing: je komt de stoep niet op. "Ik wil dat prachtige Linear Park wel in, maar de stoep ligt twintig centimeter boven de straat. Dus dan moet ik een stuk over de weg tegen het verkeer inrijden, totdat ik er bij de auto-ingang in kan", sluit Lenards af.

Bij hotel Talk of the Town is aan de ene kant een perfect hellinkje waar Janmarc Lenards in zijn rolstoel gebruik van kan maken en aan de overkant van de weg botst hij tegen een stoeprand van twintig centimeter hoog.

Foto: Linda Reijnders

Om op de stoep van Linear Park te komen, moeten rolstoelgebruikers eerst een stuk tegen het verkeer in rijden om bij de auto-ingang van het park te kunnen komen.